



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
10 ПЗ бр. 336/18
Дана: 19.09.2018.године
Београд
Тимочка број 15

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, и то судија Слободан Керановић, као судија појединац, у парници тужиље **АНИТЕ МИТИЋ** из Београда, [REDACTED], коју заступа Александар Оленик, адвокат из Београда, [REDACTED], против тужених „ИНСАЈДЕР ТИМ“ ДОО БЕОГРАД, Теразије бр.5/7, и **ДРАГАНА ВУЧИЋЕВИЋА** из Београда, [REDACTED], које заступа Борис Богдановић, адвокат из Београда, [REDACTED], ради накнаде штете, по главној и јавној расправи закљученој дана 19.09.2018. године, донео је следећу:

ПРЕСУДУ

I

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиље **АНИТЕ МИТИЋ** из Београда па се **УТВРЂУЈЕ** да је објављивањем информација у издању дневног листа „Независне дневне новине Информер“ од 19.01.2017. године, на насловној страни, текстом под називом „ФАШИСТИ НАПАДАЈУ“ са фотографијом чланова удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ изнад које је написано *почиње специјални рат*, и са следећим текстом: „Јуришници сорошевско-шиптарске „Иницијативе младих“ упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутнима „мајку српску“. Слични напади спремају се широм земље.“, као и текстом на 5. страни, са поновљеним насловом „ФАШИСТИ НАПАДАЈУ“ са фотографијом чланова удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ изнад које је написано *почео специјални рат уочи избора у Србији*, са поднасловом: „Сорошевско-шиптарски јуришници праве хаос!“ и са текстом у коме се наводи: „Јуришници сорошевско-шиптарске Иницијативе младих за људска права који су у уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали „српску мајку“, учинили су то по налогу западних

амбасада“ и „Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ али и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље“, **повређено право на забрану говора мржње.**

II

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужилъе **АНИТЕ МИТИЋ** из Београда, па се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени „**ИНСАЈДЕР ТИМ**“ **ДОО БЕОГРАД** и **ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ** из Београда да тужилъи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа и права личности, насталих објављивањем информација којима је повређено право на забрану говора мржње из члана 75 Закона о јавном информисању и медијима солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 19.09.2018. године па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

III

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА КАО НЕОСНОВАН тужбени захтев тужилъе **АНИТЕ МИТИЋ** из Београда, којим је тражила да суд обавезе тужене „**ИНСАЈДЕР ТИМ**“ **ДОО БЕОГРАД** и **ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ** из Београда да јој на досуђени износ накнаде нематеријалне штете од 100.000,00 динара солидарно исплате законску затезну камату почев од 17.02.2017. године па до 19.09.2018. године.

IV

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени **ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ** из Београда да о свом трошку објави ову пресуду у целини у штампаном издању дневних новина "Информер" без коментара и без одлагања, а најкасније у другом наредном броју од правоснажности пресуде.

V

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужилъи накнаде трошкове парничног поступка у износу од 71.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до коначне исплате, у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Тужилђа је у тужби коју је поднела преко пуномоћника дана 17.02.2017. године навела да је дана 19.01.2017. године у штампаном издању дневног листа „Независне дневне новине Информер“ на насловној страни као најава текста на 5-тој страни објављен наслов „Фашисти нападају“ са фотографијом чланова удружења грађана, чији је законски заступник тужилђа, изнад које се налази наднаслов „Почиње специјални рат“ а у поднаслову је наведено „Јуришници сорошевско-шиптарске „Иницијативе младих“ упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутнима мајку српску“ као и „да се слични напади спремају широм земље“. На страни 5. дневног листа „Независне дневне новине Информер“ од 19.01.2017. године, објављен је текст са истим насловом „Фашисти нападају“, наднасловом „Почео специјални рат уочи избора у Србији“ и поднасловом „Сорошевско-шиптарски јурушници праве хаос!“. У тексту је наведено „Јуришници сорошевско-шиптарске „Иницијативе младих за људска права“ који су у уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали српску мајку, учинили су то по налогу западних амбасада“, „Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ али и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље.“ Тужилђа је законски заступник удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ чија је делатност дефинисана Статутом тог удружења, и чија је мисија промовисање универзалних људских права међу грађанима/кама југоисточне Европе, а циљ изградња друштвеног система вредности заснованог на принципима људских права и демократије. Тужилђа је присуствовала догађају у Бешки тако да је и лично и као законски заступник удружења, повређена предметним текстом који представља говор мржње. Навела је да је објављивање спорног текста, односно говора мржње, за последицу имало насиље према тужилђи због њеног промовисања универзалних људских права и то у виду лепљења порука мржње на улазним вратима седишта канцеларије дана 27.01.2017. године, у којим порукама мржње су употребљени делови текста тј. говора мржње објављеног од стране тужених „За шаку сорошевског новца су продали отаџбину, мајку и оца“. На основу наведеног напада на „Иницијативу младих за људска права“, њене чланове а самим тим и на тужилђу закључује се да је објављивањем предметног текста који представља говор мржње, дошло до директног угрожавања безбедности свих чланова удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“. Предметним информацијама објављеним на насловној страни и 5.-тој страни дневног листа „Информер“ од 19.01.2017. године подстиче се дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица. Истакла је да Сорош и Фонд за отворено друштво нису финансијери "Иницијативе за људска права", већ је највећи финансијер тог удружења Европска унија. У предметном тексту се наводи да је тужилђа заједно са осталим члановима удружења фашиста те да као такви (фашисти) нападају

грађане, воде специјални рат, те да су сорошевско - шиптарски јуршници, које информације не представљају „критичко мишљење“ већ говор мржње. Тужилца и сви чланови удружења се баве промовисањем универзалних људских права међу грађанима југоисточне Европе а у спорном тексту се називају шиптарима, што је пежоративни израз за Албанце, и који израз је постао једна од најтежих увреда за Србе, па је на тај начин извршена дискриминација према тужилци и осталим члановима удружења, националним мањинама и целом једном народу. Називањем тужилце и осталих чланова удружења фашистима који нападају грађане, тужилца и остали чланови удружења се јавно квалификују као легитимна мета за нападе на грађане а што се одмах и догодило. Ниједан учесник трибине чије се изјаве преносе у спорном тексту, није употребио реч „фашисти“ већ се иста наводи само у предметном тексту. Тужилца и сви сви чланови удружења грађана се боре против фашизма и за промоцију људских права те их ово лично својство (борба против фашизма и промоција људских права) чини угроженом групом у смислу члана 75 Закона о јавном информисању и медијима због чега су и нападнути. Услед објављених информација-говора мржње и напада на удружење „Иницијатива младих за људска права“ и њихове чланове, а тиме и на тужилцу дошло је до директног угрожавања безбедности свих чланова тог удружења грађана.

Тужилца је у тужби предложила да суд донесе пресуду којом ће се утврдити да је услед објављених информација у издању дневног листа „Независне дневне новине Информер“ од 19.01.2017. године повређено право на забрану говора мржње и којом ће се обавезати тужени да тужилци на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа и права личности, насталих објављивањем информација којима је повређено право на забрану говора мржње из члана 75 Закона о јавном информисању и медијима солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате, као и да се обавезу тужени да правноснажну пресуду објаве без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, од када је пресуда постала правоснажна.

Трошкове парничног поступка је тражила и определила.

Тужени су у одговору на тужбу преко заједничког пуномоћника оспорили тужбу и постављени тужбени захтев. Истакли су да је тужбени захтев неоснован у целисти, имајући у виду да се наведени чланци баве појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, да је тужилца јавна личност, као заступник Удружења „Иницијатива младих за људских права“, у оквиру чега има честа јавна иступања и врло активно ангажовање, па је по Закону дужна да са појачаним степеном толеранције трпи јавно изношење критичких мишљења, те да се предметни чланак бави појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна. Истакли су да тужилца није приложила доказе да је на њу извршен напад, па ни да

лепљење плаката од стране трећих лица са натписима има везе са објављеним текстом те да је нејасна тврдња тужиле да је објављивањем предметног текста дошло до директног угрожавања безбедности свих чланова удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“. Навели су да је у конкретном тексту објављено да су на трибину СНС у Бешки, са пиштаљкама и транспарентима упали активисти поменутог удружења грађана, који су прекинули говор Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима „псовали мајку српску“ и тиме направили инцидент, те да је међу учесницима инцидента била и тужилца која је чак директно напала новинарку телевизије „Сремска ТВ“ Жељку Милајчић. У спорном тексту је у потпуности пренета изјава једног од учесника ове трибине, односно учесника чији је говор и прекинут који је описао спорни инцидент, те су тужени негујући себи својствени стил писања употребили хиперболу и друге стилске фигуре. Навели су и да није тачно да је објављеним информацијама повређена забрана говора мржње, јер ниједном речи из спорног текста тужени не позивају на насиље, нападе, мржњу или слично према тужилци и удружењу грађана чији је тужилца законски заступник, нити је спорни текст усмерен на подстицање истих. Спорни текст не садржи информације којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица. Осим тога, тужилца није доказала да се објављеним информацијама подстиче дискриминација и мржња према тужилци, имајући у виду да се из чињеничних навода тужбе не може закључити којој категорији „угрожених лица или групе лица“, тужилца припада, а да је чланом 75 Закона о јавном информисању и медијима предвиђено да се идејама, мишљењем, информацијама које се објављују у медијима не сме подстицати дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, полу, због њихове сексуалне опредељености или другог личног својства, без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело. Тужени приликом објављивања спорних информација нису прекршили Закон о јавном информисању и медијима већ су само пренели информације до којих су новинари дошли од поузданих извора и учесника трибина, и за чије објављивање је постојао велики интерес јавности имајући у виду тужилцино јавно ангажовање у оквиру удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ и саму природу и циљеве рада наведене организације. Новинари нису дужни да утврђују истинитост чињеница које намеравају да објаве на исти начин као и судови а слобода изражавања подразумева и прибегавање претеривању и провокацији. Наведеном тужбом тужилца настоји да ограничи слободу медија зајемчену Уставом РС. Финансијер Иницијативе младих за људска права није непосредно "Фонд за отворено друштво", али јесу организације које су директно финансиране од "Фонда за отворено друштво" као што су: Национална задужбина за демократију НЕД и још неколико европских и америчких организација. На сајту НЕД-а и других организација је могуће видети ко су њихови донатори. Дневни лист „Информер“ је нашао најмање 3 или 4 организације којима је један од већих донатора "Фонд за отворено друштво". Систем финансирања је такав да једна организација пребацује другој организацији средства како би се сакрили трагови новца

који служи за изазивање хаоса и промена власти које им нису по вољи. Истакли су да тужилца ни на који начин није покушала да искористи друга средства која јој сходно Закону о јавном информисању и медијима стоје на располагању како би умањила штету.

Предложили су да суд одбије тужбени захтев у целости, а трошкове поступка су тражили и определили.

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ бр.78/17 од 07.11.2017. године у ставу првом одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да суд у односу на тужене утврди да је објављивањем информација у издању дневног листа „Независне дневне новине Информер“ од 19.01.2017. године, на насловној страни, текстом под називом „ФАШИСТИ НАПАДАЈУ“ са фотографијом чланова удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ изнад које је написано *почиње специјални рат*, и са следећим текстом: „Јуришници сорошевско-шиптарске „Иницијативе младих“ упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутнима „мајку српску“. Слични напади спремају се широм земље.“, као и текстом на 5. страни, са поновљеним насловом „ФАШИСТИ НАПАДАЈУ“ са фотографијом чланова удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ изнад које је написано *почео специјални рат уочи избора у Србији*, са поднасловом: „Сорошевско-шиптарски јуришници праве хаос!“ и са текстом у коме се наводи: „Јуришници сорошевско-шиптарске Иницијативе младих за људска права који су у уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали „српску мајку“, учинили су то по налогу западних амбасада“ и „Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ али и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље“, повређено право на забрану говора мржње. Ставом другим изреке пресуде одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да суд обавезе тужене да тужилци на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа и права личности, насталих објављивањем информација којима је повређено право на забрану говора мржње из члана 75 Закона о јавном информисању и медијима солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 17.02.2017. године па до исплате. Ставом трећим изреке пресуде одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да суд обавезе тужене да ову пресуду, након што постане правноснажна, објаве без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју дневног листа „Информер“ од дана када је пресуда постала правноснажна. Ставом четвртим изреке пресуде одбијен је као неоснован предлог тужених за спајање парнице 10 ПЗ бр.78/17 са парницом 14 ПЗ бр.83/17. Ставом петим изреке пресуде обавезана је тужилца да туженима накнади трошкове парничног поступка

у износу од 45.700,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ бр.102/18 од 09.05.2018. године у ставу првом потврђена је пресуда Вишег суда у Београду ПЗ бр.78/17 од 07.11.2017. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се утврди да јој је повређено право на забрану говора мржње у односу на првотуженог „Инсајдер тим“ доо Београд и у делу става трећег изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се првотужени „Инсајдер тим“ доо из Београда, обавезе да пресуду након што постане правоснажна објави без коментара и без одлагања о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју дневног листа „Информер“ од дана када је пресуда постала правоснажна, и у том делу жалба тужиле Аните Митић из Београда, одбијена као неоснована. Ставом другим изреке другостепене пресуде укинута је пресуда Вишег суда у Београду ПЗ бр.78/17 од 07.11.2017. године у преосталом делу става првог и трећег изреке који се односи на друготуженог Драгана Вучићевића из Београда, а у ставу другом и петом изреке у целости, и предмет у том делу враћен истом суду на поновно суђење.

Поступајући по налогу Апелационог суда у Београду суд је сходно члану 398 Закона о парничном поступку у доказном поступку извео све предложене доказе, па је након брижљиве оцене истих, како појединачно, тако и у њиховој међусобној вези, а у смислу одредаба чланова 7. и 8. ЗПП утврдио следеће чињенично стање:

Међу парничним странкама је неспорно да је дана 19.01.2017.године у дневном листу „Информер“ на насловној страни објављен наслов „Фашисти нападају“ као и фотографија на којој се налазе поједини чланови удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ изнад које је наведено „Почиње специјални рат“.

Међу парничним странкама није спорно да је текст под насловом „Фашисти нападају“ уз фотографију чланова удружења објављен на 5-тој страни дневног листа „Информер“.

Међу парничним странкама било је спорно да ли су новинар и одговорни уредник дневног листа „Информер“ приликом објављивања спорних информација поступали са дужном новинарском пажњом.

Међу парничним странкама је спорно да ли објављене информације представљају говор мржње.

Међу парничним странкама је спорно да ли је тужилца објављеним информацијама учињена препознатљивом.

Међу парничним странкама је спорно да ли су објављене информације имале способност да повреду тужилцу и проузрокују јој нематеријалну штету, као и висина евентуалне штете.

Читањем фотокопије дневног листа „Независне дневне новине Информер“ од 19.01.2017. године, утврђено је да је на насловној страни као најава текста на 5-тој страни објављен наслов „Фашисти нападају“ уз фотографију на којој се налазе две члана удружења „Иницијативе младих за људска права“ који држе транспарент. Изнад фотографије је објављено „Почиње специјални рат“ а у поднаслову текст „Јуришници сорошевско-шиптарске Иницијативе младих упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутнима „мајку српску“, слични напади спремају се широм земље“. На 5.-тој страни дневног листа „Информер“ од 19.01.2017. године, објављен је текст под насловом „Фашисти нападају“, наднасловом „Почео специјални рат уочи избора у Србији“, и поднасловом „Сорошевско-шиптарски јуришници праве хаос!“. Испод текста је објављена фотографија на којој се налазе поједини чланови Удружења иницијатива младих за људска права од којих двоје држе транспарент, а у десном углу фотографије се види женска особа плаве косе која стоји поред два камермана. У тексту је као изјава извора наведено „да су јуришници сорошевско-шиптарске „Иницијативе младих за људска права“ који су у уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали „српску мајку“, учинили то по налогу западних амбасада“. У наставку текста подебљаним фонтом је наведено „Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ али и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље“. Даље је наведено да је ове наводе потврдио и Веселин Шљиванчанин и оценио да је овај инцидент био покушај групе страних поданика и плаћеника да спрече поштене и честите људе да кажу шта имају. У тексту је пренета изјава Веселина Шљиванчанина који је изјавио да је када је добио реч, група хулигана која се ушуњала у салу кренула да дува у пиштаљке и показује некакав транспарент, да су реаговали присутни, али да су им хулигани упутили псовке и најгоре увреде, после чега су побегли. У издвојеном делу у оквиру текста који носи наслов „Шљиванчанина мрзе, а Курти им другар“ је наведено да је индикативно да је у одбрану хулигана стао албански политичар са Косова Петрит Селими, али да то не треба да чуди јер су активисти Иницијативе чести гости албанским политичарима у Приштини, те да је један од њихових вођа био злогласни вођа покрета „Самоопредељење“, осуђени терориста и осведочени мрзитељ Срба и Србије, Аљбин Курти. У оквиру овог издвојеног дела текста објављена је фотографија на којој су приказани чланови „Иницијативе младих за људска права“ на састанку са Аљбином Куртијем. Фотографија је малог формата али се на истој у левом углу види профил женске особе плаве косе. У опису фотографије је наведено „Воле шиптаре: „Иницијатива“ са Куртијем“.

Читањем извода са интернет сајта утврђено је да је дана 27.01.2017. године објављен текст под насловом „Нови напад на Иницијативу“ који представља саопштење Иницијативе младих за људска права. Истим се извештава јавност да се тог дана око 18 часова догодио нови напад на

Иницијативу, када су шесторица младића излепили поруке мржње на врата канцеларије Иницијативе у Београду. У тексту се наводи да након што је власт послала јасну поруку да ће пребијање активиста Иницијативе проћи некажњено, овај напад није изненађење те да су активисти постали мета свих хулигана, екстремних националиста и слободних стрелаца. Након изостанка реакције надлежних органа на пребијање у Бешки, створена је атмосфера да је напад на иницијативу пожељно понашање које неће бити кажњено, него награђено. На крају саопштења се наводи да не пристају на потцењивање овог напада, зато што он није изолован случај, већ део кампање сејања страха међу свима онима који се усуде да се успротиве mainstream ратнохушкачкој политици. У оквиру саопштења је објављена фотографија на којој су на вратима просторија „Иницијативе младих за људска права“ излепљене налепнице на којима је исписано „За шаку сорошевског продали сте отаџбину, мајку и оца!“.

Читањем импресума дневног листа „Информер“, утврђено је да је као главни уредник означен Драган Вучићевић.

Читањем извода Агенције за привредне регистре утврђено је да је у регистар удружења регистровано удружење „Иницијатива младих за људска права“ основана 13.11.2003. године, да има статус активног удружења и да је као заступник удружења означена Анита Митић. Као опис области остваривања циљева наведено је промовисање универзалних права међу грађанима/кама југоисточне Европе.

Читањем Статута Иницијативе младих за људска права утврђено је да је исти донет на Седници одржаној дана 24.09.2016.године. Чланом 1 Статута прописано је да Удружење „Иницијатива младих за људска права“ представља удружење грађана чија је мисија промовисање универзалних људских права међу грађанима/кама југоисточне Европе. Чланом 3 Статута одређено је да су циљеви иницијативе: упознавање грађана/ки са истином о недавној ратној прошлости; изградња друштвеног система вредности заснованог на принципима људских права и демократије; подстицање и јачање капацитета младих људи да учествује у политичком и друштвеном животу; подстицање и јачање сарадње младих у региону Западног Балкана као и институционалних механизма за остваривање те сарадње; подстицање медија да објективно информишу јавност о недавној ратној прошлости и промовишу вредности грађанског друштва. Чланом 9 Статута је између осталог прописано да иницијатива своје активности обавља искључиво у добротворне, научне или образовне сврхе у складу са Законом. Чланом 11 Статута је предвиђено је да иницијатива своје циљеве остварује учествовањем у организовању јавних догађаја, семинара и конференција у складу са законом, а у оквиру својих активности Иницијатива сарађује са медијима, удужењима грађана и сличним организацијама у земљи, региону и свету. Чланом 31 Статута прописано је да се иницијатива финансира: из фондова који раде у складу са Законом; чланарином коју утврђује Скупштина Иницијативе; поклонима; добровољним прилозима

физичких и правних лица; спонзорством; из осталих извора у складу са Законом. Финансијско пословање и иницијативе води се у складу са позитивним прописима, а на основу финансијског плана који усваја Управни одбор.

Из исказа тужиље **АНИТЕ МИТИЋ** саслушане у својству парничне странке утврђено је да је директор невладине организације "Иницијатива младих за људска права". Организација је основана 2003.године и бави се промоцијом људских права, помирењу међу младим људима, поседује 5 канцеларија у региону. За спорни текст је сазнала тако што га је лично прочитала. Сам наслов и текст за њу лично представља говор мржње јер је у тексту наведено да су "фашисти, шиптарско сорошевски јуришници" што значи да су означени као неко ко напада друге људе. Чланови Иницијативе су отишли да изразе своје мишљење на трибину коју је организовала Српска напредна странка на којој је говорио Веселин Шљиванчанин осуђен за ратни злочин. На трибини развили су транспарент на коме је писало "Злочинци да заћуте како би се проговорило о жртвама". Звиждали су у пиштаљке када су их напала присутна лица и том приликом два члана Удружења су пребијена и завршили су у Ургентном центру. И сама је добила батине, а оштећено јој је и возило које је било паркирано испред тих просторија. "Иницијатива младих за људска права" се управо залаже за промоцију људских права, насупрот наслову који је објављен у Информеру. Нетачно је да је било коме опсовала мајку јер то није њен стил изражавања. Недељу дана након објављивања спорног текста група младића је испред просторија Удружења облепила плакате на којима је писало "за шаку сорошевог новца продали би отаџбину, мајку и оца" а испред просторија оставили су два пакета лажних долара и писмо. У писму је писало да је удружење односно да су чланови удружења продали нашу земљу и да им објављују рат. Догађај су пријавили полицији, али до данашњег дана полиција није пронашла учиниоце, с тим да су новинари утврдили да ти младићи припадају организацији "Алтернатива" и да је вођа те организације Стефан Симић који је већ кривично осуђен на две године затвора условно због пребијања младића. Због информација објављених у спорном тексту се осећала угрожено, уплашено, означено и дискриминисано. Поднели су кривичне пријаве против НН лица као и тужбу против Српске напредне странке на име накнаде материјалне и нематеријалне штете поводом догађаја на тој трибини. Плашила се да ће је неко напасти на улици, а дешавало се да је људи и раније препознају као директорку ове невладине организације. Добијала је претње на facebook-у. По објављивању текста звали су је родитељи, није могла да спава, с тим да није ништа узимала од лекова. Родитељи су били забринути за њену безбедност. Од догађаја који се десио на трибини СНС поред дневног листа Информер писали су и други медији. Дневни лист "Данас" је јавно осудио напад на њих и на насловној страни објавио њену фотографију извештавајући читаоце да су чланови удружења на тој трибини добили батине. Дневни лист "Српски телеграф" је објавио сличан текст као и "Информер". На фотографији објављеној на насловној страни дневног листа "Информер" она се не види а на

фотографији објављеној на страни 5-тој женска особа са плавом косом у десном углу између два камермана је она. На фотографији која је објављена у доњем левом углу у издвојеном делу текста где је наведено "Шљиванчанина мрзе, а Курти им другар", са леве стране види се женска особа са плавом косом, а то је она. Пре објављивања текста није је контактирао нико из дневних новина "Информер". Иницијатива младих а ни она нису упућивали деманти или одговор дневном листу Информер јер мисли да то не би имало сврху. За њу се под термином "Фашисти" подразумевају људи који користе фашистичке методе и пропагирају фашистичку идеологију којом позивају на нетрпељивост, мржњу, насиље и убијање одређених група људи. "Фашизам" везује за нацистичку немачку и фашистичку италију, као и уставство у Хрватској за време Другог светског рата. Термин "Шиптарски" значи распиривање мржње према Албаницима, јер је то погрдан назив за Албанце, "Сорошевски" је колоквијални назив за људе који добијају новац из иностранства. Тачно је да је удружење чији је законски заступник имало донације из иностранства, али ниједна донација није била од стране Сороша. Највећи донатор им је Европска унија. Термин "Јуришници" означава људе који јуришају и нападају на нешто. Није чула да је на тој трибини неко псовао некоме мајку српску. Није истинита информација да је трибина прекинута по налогу западних амбасада. То је била лично њена идеја и нико није знао да иде тамо. Разликује фашизам од националног социјализма. Пре Другог светског рата у Немачкој је постојала идеологија национално социјалистичке партије, а фашизам је идеологија у Италији, која је уско сарађивала са немачком. Са фашизмом се поистовећује идеологија која доводи до распиривања мржње, прогона и убиства одређених група људи. Док су чланови удружења били на трибини, нико није употребио реч "Фашиста". Натписи који су након објављивања спорног текста лепљени од стране групе младића на просторије удружења садрже исти речник који је коришћен у спорном тексту. Трибина коју је Удружење прекинуло је на крају ипак одржана до краја.

Из исказа **друготуженог ДРАГАНА ВУЧИЋЕВИЋА** саслушаног у својству парничне странке утврђено је да је на дан објављивања спорног текста био главни и одговорни уредник дневног листа Информер. Он је дао наслов тексту "Фашисти нападају". То је учињено због инцидента који се десио у Бешкој на трибини локалног одбора СНС када су припадници Иницијативе младих за људска права упали на ту трибину са намером да је прекину и изазову насиље. Основна одлика "Фашизма" је насилно спречавање другог да изнесе своје мишљење. Када је употребљен термин "сорошевски" ту се мисли на то да се та организација финансира из организација који су финансиране из "Фонда за отворено друштво" чији је оснивач Сорош. Када се каже "шиптар" ту су мислили на то да та иницијатива подржава лажну државу Косову, да се сусрећу са Тачијем, Харадинајем и Куртијем и да је сама Анита Матић изјавила да је заљубљена у државу Косово. Сам термин "шиптар" не вређа никога и није забрањен. На самој трибини припадници те иницијативе су псовали српску мајку, а то су посведочили сведоци који су дали исказ пред Првим основним судом у Београду. Када су написали да их плаћају западне

амбасаде, то је проверљиво и то су изјавили највиши државни функционери – тадашњи председник Владе, а садашњи председник државе Вучић, Вулин и директор БИА – Гашић. По његовом мишљењу ниједан део текста не представља говор мржње. Бавили су се искључиво чињеницама. Као главни и одговорни уредник је дао наслов “Фашисти нападају” и био је упознат са текстом. Није присуствовао трибини у Бешкој. Ословити неког Србина са “шиптар” не мора да буде увреда. После предметног инцидента, трибина је одржана до краја. Није му познато да ли је Веселин Шљиванчанин завршио своје излагање на тој трибини. Тужилђа га није контактирала након објављивања текста. Након објављивања спорног текста био је гост са тужилђом у једној емисији на ТВ Пинк где је тема била спорни инцидент и текст где је тужилђа пред ТВ камерама потврдила све наводе, осим да је псовала мајку српску.

Из исказа **сведока МИЛАНА ДОБРОМИРОВИЋА** утврђено је да је у време објављивања спорног текста био уредник рубрике “Политика” у дневном листу „Информер“. Предложио је наслов главном уреднику. За њега термин “фашиста” значи када неко некоме брани да изнесе своје мишљење уз претњу насиљем. Група људи је ушла са паролама на трибину СНС-а у Бешкој на промоцију књиге Веселина Шљиванчанина. Узвикивали су да је ратни злочинац и да би требало да буде у затвору, инцидент је трајао неколико минута и трибина је прекинута. То је било званично саопштење СНС, а лично није присуствовао трибини. Позвао је Веселина Шљиванчанина и он му је то потврдио. Под термином “Сорошевски” се подразумева да се Иницијатива финансира из Фонда отворено друштво Сорош, а ти подаци могу да се нађу на сајту Фонда за отворено друштво, а и сама Анита Митић је у једној емисији рекла да је то тачно. Под термином “Шиптарски” се подразумева да су припадници Иницијативе ишли на Косово да су се сусрели са Куртијем који је екстремни националиста и познат по томе што је бацао сузавац у Скупштини и физички се обрачунавао са другим посланицама у Скупштини а неки његови посланици су осуђени због тога. У спорном тексту је објављена и фотографија о сусрету чланова Иницијативе са Куртијем и то је јавни податак. Иницијатива је добила налог из западних амбасада а ту информацију је потврдио Веселин Шљиванчанин. Термин “шиптар” за косовске Албанце не представља увреду. Термин “фашизам” га асоцира на Хитлера и на Италију. Између фашизма и националсоцијализма су у питању нијансе. Ако неко може да уђе на трибину и да виче да је неко ратни злочинац, тешко да може да буде демократа. Пре објављивања текста колеге су контактирале тужилђу и Иницијативу али одговора није било. Иницијативи су послали мејл пре објављивања текста, а након објављеног текста није послат никакав деманти, нити реаговање. Ако је Шљиванчанин рекао да је трибина одржана онда је након инцидента настављена. На трибини је можда био дописник дневног листа „Информер“. Ако се неки Србин фотографише са особом која себе назива “шиптаром”, не види ништа спорно у томе када се и тај Србин назове шиптаром. Нигде у тексту нису навели да је Анита “шиптар”, већ се то односило на организацију коју она води. Формулација

“Сорошевско шиптарски јуришници” која је употребљена у спорном тексту се односи на групу људи која је ушла на трибину а није му познато да ли је у тој групи била и тужилца.

Суд није прихватио исказ друготуженог Драгана Вучићевића и сведока Милана Добромировића у делу у којем су навели да спорне информације не представљају говор мржње као ни у делу у којем су навели да су пре објављивања спорних информација контактирали тужилцу и Иницијативу младих за људска права обзиром да је у том делу суд поверовао исказу тужилце која је изјавила да је пре објављивања спорног текста из дневног листа „Информер“ нико није контактирао, а за своје наводе да су Удружење контактирали путем мејла тужени суду нису доставили писани доказ.

Одредбом члана 2 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да правила о јавном информисању обезбеђују и штите изношење, примање и размену информација, идеја и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очување мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Одредбом члана 5 став 1 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да се путем медија објављују идеје, информације и мишљења о појавама, догађајима и личностима, о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона, док је ставом 2 истог члана прописано да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и да су средства јавног обавештавања дужна да то право поштују

Чланом 75 Закона о јавном информисању и медијима предвиђено је да се идејама, мишљењем односно информацијама које се објављују у медијима не сме подстицати дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, полу, због њихове сексуалне опредељености или другог личног својства, без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело.

Чланом 76 истог закона предвиђено је да не постоји повреда забране говора мржње ако је информација из члана 75 овог закона део новинарског текста а објављена је: без намере да се подстиче на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 75 овог Закона, посебно ако је таква информација део објективног новинарског извештаја; са намером да се критички укаже на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 75 овог закона или на појаве које представљају или могу да представљају подстицање на такво понашање.

Чланом 101 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати: 1) **утврђивање** да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес; 2) пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информације, односно записа; 3) предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Чланом 102 истог закона предвиђено је да право на подношење тужбе из члана 101 има лице које је лично повређено објављивањем информације, односно записа. Ставом 2 је предвиђено да право на подношење тужбе из става 1 овог члана има и правно лице чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забране говора мржње и права и интереса малолетника. Ставом 3 истог члана предвиђено је да ако се информација, односно запис односи на одређено лице, правно лице из става 2 овог члана може поднети тужбу само уз пристанак лица на које се информација односи.

Чланом 103 Закона о јавном информисању и медијима предвиђено је да се тужба из члана 101 овог закона подноси против одговорног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен.

Одредбом члана 112 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да свако лице на које се односи нетачна, непотпуна или друга информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, као и лице коме није објављена исправка, одговор или друга информација чије објављивање наложено одлуком надлежног суда, у складу са овим законом, а које због њеног објављивања, односно необјављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других правних средстава која том лицу стоје на располагању.

Чланом 113 Закона о јавном информисању и медијима предвиђено је да новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112 став 1 овог Закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Чланом 114 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112 став 1 овог закона без обзира на кривицу.

Чланом 115 став 1 истог закона прописано је да новинар, одговорни уредник и издавач солиданро одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 112 став 1 овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112 став 2 овог закона.

Чланом 120 истог закона прописано је да по захтеву тужиоца у парницама по тужби из чл.101,112 и 119 овог закона, суд налаже одговорном уреднику да правоснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правоснажна.

Чланом 10 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода прописано је у ставу првом да свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација, идеја, без мешања јавне власти, без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтевају дозволе за рад теклевизијских, радио и биоскопских предузећа. Ставом 2 истог члана прописано је да пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву, у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа или права других, спречавање у откривању обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Чланом 199 Закона о облигационим односима прописано је да у случају повреде права личности суд може наредити, на трошак штетника, објављивање пресуде, односно исправке или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом.

Полазећи од напред утврђеног чињеничног стања и цитираних одредби материјалног права суд је нашао да је тужбени захтев тужиле основан. Наиме, у дневном листу „Информер“ у броју 1440 од 19.01.2017. године на насловној страни као најаву текста на 5-тој страни објављен је наслов **„Фашисти нападају“** уз фотографију са трибине на којој се налазе чланови Удружења иницијативе младих за људска права, и то две женске особе које држе транспарент. Изнад фотографије је објављено **„Почиње специјални рат“** а у поднаслову текст **„Јуришници сорошевско-шиптарске Иницијативе младих упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутнима „мајку српску“, слични напади спремају се широм земље“**. На 5.-тој страни дневног листа „Информер“ од 19.01.2017. године објављен је текст са истим насловом **„Фашисти нападају“**, наднасловом **„Почео специјални рат уочи избора у**

Србији“, и поднасловом „Сорошевско-шиптарски јуришници праве хаос!“. Испод текста је објављена фотографија са трибине у ширем кадру на којој централни део чине чланови Удружења Иницијатива младих за људска права и то две женске особе које држе транспарент. У десном углу фотографије се види женска особа плаве косе а током поступка није било спорно да је та особа овде тужилца Анита Митић. У тексту је као изјава извора наведено да су „Јуришници сорошевско-шиптарске „иницијативе младих за људска права који су у уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали „Српску мајку, и да су то учинили по налогу западних амбасада“, као и да „Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ али и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље“. У издвојеном делу текста је објављена још једна фотографија на којој су приказани чланови удружења "Иницијатива младих за људска права" на састанку са Аљбином Куртијем, вођом приштинског покрета "Самоопредељење". По налажењу суда, информације објављене на насловној страни као и у наслову и тексту на 5-ој страни дневног листа „Информер“ представљају говор мржње упућен удружењу грађана „Иницијатива младих за људска права“, свим њиховим члановима, а нарочито члановима који су упали на трибину СНС у Бешки и прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина, међу којима је била присутна и овде тужилца Анита Митић. Говор мржње је изражавање које садржи поруке или нетрпељивост према некој расној, националној, етничкој или верској групи или њеним појединцима. У последње време, говор мржње обухвата и говор који је све чешће усмерен у циљу произвођења мржње и нетрпељивости према различитом политичком и другом мишљењу као и националном и друштвеном пореклу. Порука која се оваквим изражавањем шаље грађанима има за циљ да изазове одређене негативне последице по одређено лице односно групу лица у зависности од његовог/њиховог личног својства или припадности одређеној групи што се може манифестовати кроз: стварање презира према одређеном лицу или групи, подстицање дискриминације и непријатељства, осуду околине према одређеном лицу или групи, изазивање осећања несигурности и страха код одређеног лица/или **припадника** одређене групе, упућивање претњи одређеном лицу односно групи, подстицање и изазивање насиља према одређеном лицу или групи, стварање осећаја код великог дела грађана да је такво понашање према одређеном лицу/групи друштвено пожељно и оправдано, изазивање осећаја код широког круга грађана да ће такво понашање бити толерисано, и да неће бити предмет одговорности. Дакле, лично својство одређеног лица односно припадност одређеној групи је од суштинског значаја за одређивање појма говора мржње. Порука изражена у говору мржње усмерена је увек на лично својство или специфичности својства угрожене групе. За постојање говора мржње довољно је већ то да се информацијом подстиче на мржњу, дискриминацију или насиље без

обзира да ли се подстицање врши помоћу чињеничних, вредносних или мешовитих исказа а ако је реч о чињеничним судовима, свеједно је да ли су истинити јер је говор мржње недопуштен као такав, без обзира на његову чињеничну основу. За постојање говора мржње израженог у новинском тексту потребно је и да **постоји намера** да се подстиче на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица због њихове припадности одређеној групи или због њиховог личног својства. Приликом оцене да ли спорне информације представљају говор мржње суд је пошао од изворног значења употребљених речи и израза те значења које ти појмови данас имају приликом употребе. Појам „Фашизам“ означава антилиберални, антидемократски, антикомунистички и антисоцијалистички покрет и поредак који је постојао у Италији између Првог и Другог светског рата. Одлика фашизма је пропагирање јединства нације па се не толеришу културне, верске, политичке и сваке друге разлике и заговара се укидање истих ради одржавања јединства заједнице а терор се оправдава као легитимно средство за успостављање уједначавања. У вишеетничким срединама се фашизам често манифестовао кроз етничку, расну и верску нетолеранцију. Права појединаца у фашизму су била укинута а насиље је било институционализовано као оруђе унутрашње па и спољашње политике. Била је дозвољена само једна странка, а слобода штампе и изражавања нису постојале. Није било дозвољено изражавање политичких ставова који су супротни званичној државној политици. Данас је фашизам генерични појам који означава идеологије, политичке покрете и организације који су по својој функцији, те методама политичког деловања сродни италијанском фашизму. Термин „сорошевски“ се везује за лица или групе лица чије активности и деловање финансирају иностране интересне групе односно Џорџ Сорос. Џорџ Сорос је американизовани мађар, јеврејског порекла, који је током 90-тих година 20. века преко своје фондације и Института за отворено друштво чији је оснивач, финансирао опозиционе покрете у појединим земљама источне Европе. Термин „Шиптар“ су користили сами Албанци, како би означили све грађане албанског порекла на простору бивше Југославије и Албаније али се данас овај термин због осетљивог политичког и етничког питања Косова сматра политички некоректним јер се исти користи како би се означили припадници албанске националности на територији Косова и Метохије, док се припадници албанске националности са територије Албаније називају Албанцима, па се термин „Шиптар“ сматра политички некоректним и увредљивим изражавањем у српском језику за припадника албанске нације који живи на територији Косова и Метохије. Назвати пак неког Србина „Шиптаром“, у постојећим друштвено политичким околностима исто је као и означити га да се бори против националног интереса. Под термином „јуришници“ подразумева се група лица која вођена идеологијом и уверењима демонстрира силу и спремна је да „јуришом“ угрози права и слободе других лица. Имајући у виду значење ових речи, колоквијалну употребу истих али и контекст ситуације у којој су употребљене, односно да је истима одговорни уредник дневног листа „Информер“ назвао чланове удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ које се бави

управо унапређењем и заштитом људских права и демократије, да су исте упућене активистима наведеног удружења који су прекинули трибину Српске напредне странке у Бешкој у тренутку када је реч добио гост трибине Веселин Шљиванчанин, бивши српски и југословенски официр осуђен за ратне злочине и том приликом развили „Транспарент на којем је писало "Злочинци да зађуте како би се проговорило о жртвама", а међу којима је била и овде тужилђа, да је као повод и оправдање за називање удружења и његових активиста оваквим терминима одговорном уреднику послужила информација да су активисти на предметној трибини присутнима псовали „мајку српску“, при чему на поменутом скупу **није присуствовао** нико од новинара „Информера“, **нити је био присутан** одговорни уредник, то је суд стао на становиште да је у конкретном случају друготужени као одговорни уредник дневног листа „Информер“ **повредио право на забрану говора мржње**. С друге стране, суд указује да је тужилђа током свог исказа, који је суд у потпуности прихватио, тврдила ни она а ни било ко од активиста Иницијативе учесницима скупа није „псовао српску мајку“, да ниједна донација упућена Иницијативи не потиче од Фонда за отворено друштво или Џорџа Сороша, те да трибина СНС у Бешкој није прекинута по налогу западних амбасада, већ је истакла да нико није знао за намере активиста да прекину наведену трибину, а тужени током поступка за објављене наводе нису приложили доказе. По налажењу суда, спорни текст не представља део објективног новинарског извештавања, истим се инсинуације, нагађања, претпоставке и конструкције износе као чињенице и истовремено износе веома озбиљне оптужбе на рачун удружења грађана „Иницијатива младих за људска права“ и других невладиних организација да спремају још таквих акција са циљем „изазивања општег хаоса у Републици Србији пред предстојеће изборе“ тзв. „специјални рат“ које нису засноване **на доказима**, из чега је суд закључио да је у конкретном случају постојала намера одговорног уредника да се активисти „Иницијативе младих за људска права“ означе као „непријатељи и опасност за Републику Србију и њене остале грађане“ и дискриминишу због свог политичког, односно идеолошког опредељења што представља својеврстан позив на насиље над њима. Наведено произилази и из исказа одговорног уредника дневног листа „Информер“ Драгана Вучићевића и сведока Милана Добромировића који је у време објављивања спорних информација био ресорни уредник рубрике „Политика“ дневног листа „Информер“ у којој је објављен спорни текст, да термин „фашизам“ везују за **спречавање другог да изнесе своје мишљење уз примену или претњу насиљем**, да сведока термин "фашизам" асоцира на нацизам који је постојао у Немачкој и фашизам у Италији, те је исти и поред тога одговорном уреднику предложио спорне наслове, а одговорни уредник прихватио да објави предмете информације у наслову и другој опреми спорног текста, при чему суд указује да нико од учесника предметне трибине и саговорника аутора текста није употребио термин "фашисти", због чега је суд стао на становиште **да су наведени изрази употребљени са намером да се одређена група лицазначи као "опасност по државу" и тиме код грађана створи презир према тој групи и оправда дискриминација,**

непријатељство и евентуално насиље према тој групи. Суд је мишљења да уколико је деловање наведеног удружења грађана усмерено на остваривање забрањених циљева који су у супротности са Уставом и позитивним правом Републике Србије, односно уколико није било у складу са Статутом тог удружења прокламованим циљевима, односно промовисањем универзалних људских права међу грађанима/кама југоисточне Европе и изградњом друштвеног система вредности заснованог на принципима људских права и демократије или уколико се наведено удружење финансира од стране иностраних организација чији се циљеви и деловање у смислу позитивног права Републике Србије сматрају забрањеним, Влада Републике Србије, тужилаштво и други надлежни органи би сходно Закону о уставном суду морали да покрену одговарајући поступак ради забране рада оваквог удружења а што у конкретном случају није учињено, односно тужени на којима је терет доказивања нису доказали да је такав поступак покренут од стране надлежних државних органа. Поред наведеног, суд указује да је употребом термина „шиптари“, „сорошевско шиптарска организација“ и „специјални рат“ прекршена и обавеза новинара да негују културу и етику јавне речи. С друге стране, одговорни уредник дневног листа „Информер“ овде друготужени пре објављивања спорног текста **није контактирао** никог из наведеног Удружења па ни тужилу како би проверио чињенице везане за предметни догађај. Употреба наведених термина у наслову и самом спорном тексту, по налажењу суда представља повреду забране говора мржње упућеног према групи лица односно удружењу грађана „Иницијатива младих за људска права“, **а тиме и тужилци као активисти и законском заступнику наведеног удружења**, због њиховог политичког и другог уверења, и деловања ради изражавања њихових уверења и остваривања циљева и вредности за које се залажу. Објављивање спорних информација представља изражавање које се у смислу Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и Устава Републике Србије те Закона о јавном информисању и медијима сматра недозвољеним, а истим се угрожавају и ограничавају права и слободе других лица пре свега право на слободу мишљења и изражавања тог мишљења, крши се забрана дискриминације, говора мржње и подстицања насиља, те се објављивање спорних информација на начин како су то у конкретном случају учинили тужени не може правдани интересом јавности да буде обавештена о појавама и догађајима и личностима о којима јавност има интерес да зна, уколико се тиме услед новинарског непрофесионализма крше права и слободе других лица. Суд указује да је одредбом члана 4 став 2 Закона о јавном информисању и медијима забрањена непосредна и посредна дискриминација уредника медија, новинара и других лица у области јавног информисања, нарочито према њиховој политичкој опредељености и уверењу или другом личном својству па је становишта да су исто тако и новинар и одговорни уредник дужни да приликом јавног информисања грађана поштују забрану дискриминације других лица према њиховој политичкој опредељености и уверењу или другом личном својству која забрана је уосталом прописана чланом 75 истог закона.

Како је тужилца неспорно активиста и законски заступник удружења "Иницијатива младих за људска права", те како је иста спорног дана са била у групи неколико активиста тог удружења који су упали на трибину СНС у Бешкој и прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина, што је између осталог забележено и на фотографији која је објављена у спорном тексту, а на којој се налази и овде тужилца, то се по налажењу суда објављене информације односе и на тужилца Аниту Митић и исте представљају говор мржње упућен према тужилци као активисти удружења "Иницијатива младих за људска права" због политичког уверења, вредности и циљева за које се то удружење и његови активисти залажу, због чега тужилца, као лице које је лично повређено објављивањем информације има право да у складу са чланом 102 а у вези са чланом 101 и 103 Закона о јавном информисању и медијима тражи да се утврди да је објављивањем таквих информација одговорни уредник медија повредио право на забрану говора мржње, о чему је суд донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде, односно иста као лице на које се односе информације чије је објављивање у складу са цитираним законом забрањено има сходно члану 112 Закона о јавном информисању и медијима право право на накнаду нематеријалне штете коју су тужени дужни да јој надокнаде.

Суд указује да се објављивањем наведених информација између осталог крши и начело политичког плурализма као основе демократског друштва те Уставом гарантовано право сваког лица на слободу политичког уверења, право на слободу мишљења и изражавања тог мишљења. Овај суд не оспорава право новинара да истражује све околности и чињенице о догађајима који су од интереса за јавност, поштујући право јавности да сазна истину али указује да политичка или идеолошка позадина информације не сме да утиче на тачно, објективно, потпуно и благовремено извештавање те да је новинар дужан да се приликом извештавања јавности придржава основних стандарда новинарске професије, чак и уколико је та политичка и идеолошка позадина у супротности са политичким убеђењима новинара. С друге стране, право је медија да имају различите уређивачке концепте, али је обавеза новинара и уредника да праве јасну разлику између чињеница које преносе, коментара, претпоставки и нагађања.

Са друге стране, поред обавезе новинарске пажње, слобода изражавања у средствима јавног информисања може да се ограничи ради остваривања поштовања и заштите права и угледа других лица, у конкретном случају тужиоца, јер право на углед штити од стварања погрешне представе о лицу којом се нарушава његово добро, име и друштвени статус. Слобода јавног информисања на коју се позива тужени се не може остварити супротно стандарду новинарске пажње и етике, на штету других лица и на начин који је противан одредбама Закона о јавном информисању и медијима. Како новинар и одговорни уредник нису поступили у складу са наведеним дужностима и ограничењима суд је нашао да су у конкретном случају објављивањем наведених информација повредили част и углед тужилце, стварајући

погрешан утисак јавности о њеној личности, па је објављивањем спорног текста у којем су изнели неистините и недопуштене информације и увредљиве вредносне судове, о тужилји даје негативна конотација о њеном деловању, доводи се у питање њен морал и професионални углед и повређује се њено достојанство у приватном и професионалном животу, због чега тужилжа трпи нематеријалну штету за коју је одговоран првотужени као издавач и друготужени као одговорни уредник дневних новина „Информер“ у којима су објављене спорне информације.

Овај суд не оспорава право новинара да излаже своје схватање и даје оцену и критику рада Удружења „Иницијатива младих за људска права“ и његових активиста, обзиром да постоји потреба и интерес да буде истинито, правовремено, непристрасно и потпуно информисана о свим темама, појавама и догађајима од интереса за јавност. Међутим, тај интерес и потребу ваља задовољити објављивањем информација које су тачне и лишене увредљивих коментара којима се пропагира говор мржње. Недопуштеност односно подобност да се наведеним информацијама нанесе штета огледа се и у непропорционалности информације садржане у тексту, прецизније могућности да се поводом исте ствари, конкретног новинарског задатка (упада активиста невладине организације „Иницијатива младих за људска права“ на трибину СНС у Бешкој када су прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина) који је био предмет спорног текста објави информација али без објављивања информација које представљају говор мржње и које су таквог карактера да су подобне да повреде част и углед тужилже.

Одговорност првотуженог и обавеза да тужилји накнади штету заснива се на одредби члана 114 Закона о јавном информисању и медијима који прописује да **издавач** одговара за штету насталу објављивањем информација из члана 112 став 1 овог закона **без обзира на кривицу**, а одговорност друготуженог се заснива на одредби члана 113 Закона о јавном информисању и медијима којом је прописано је да новинар, односно **одговорни уредник** одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом, односно на члану 115 Закона о јавном информисању и медијима којим је прописано да новинар, одговорни уредник и издавач солидарно одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2. овог закона док је чланом 112 Закона о јавном информисању и медијима предвиђено да свако лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, као и лице коме није објављена исправка, одговор или друга информација чије објављивање има право да тражи, у складу са овим законом, а које због њеног објављивања, односно необјављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других правних средстава која том лицу стоје на располагању.

Из свих наведених разлога суд је нашао да су првотужени као издавач и друготужени као главни и одговорни уредник медија у којем су објављене спорне информације одговорни за штету коју је тужилца претрпела.

Одредбом члана 200 став 1 Закона о облигационим односима, прописано је да ће суд за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части, ако нађе да околности случаја, јачину болова и њихово трајање оправдавају, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и њеном одсуству. Имајући у виду утврђено чињенично стање, као и да је у конкретном случају дошло до повреде части и угледа као вредносних категорија и компонента личности које кумулативно чине људско достојанство, што је код тужилце изазвало трпљење јединствених душевних болова, суд је закључио да тужилца сходно цитираном члану, има право на накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа и права личности.

Приликом одлучивања о правичном износу накнаде коју би тужилци требало досудити, суд је имао у виду одредбу члана 200 став 2 Закона о облигационим односима која између осталог предвиђа да ће приликом одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете, суд водити рачуна о значају повређеног добра, и циљу коме служи та накнада и о томе да се не погодује тежњама које нису у складу са њеном природом и друштвеном сврхом.

Имајући у виду напред цитирану одредбу материјалног права, по налажењу суда износ од 100.000,00 динара за тужилцу представља правичну накнаду којом се обезбеђује морална сатисфакција због повређеног добра јер је дошло до личне погођености тужилце објављивањем спорних информације, као и до препознатљивости тужилце у негативном контексту у оквиру ширег круга људи. Суд је притом ценио све штетне последице које су објављивањем текста наступиле за тужилцу и нанеле јој душевни бол, а које су утврђене из изведених доказа током поступка те исказа тужилце па је висину накнаде штете одмерио узимајући у обзир све субјективне и објективне околности и то да се тужилца као активиста удружења грађана "Иницијатива младих за људска права" које се бави унапређењем и заштитом људских права и демократије, као и остали његови чланови, називају "шиптарима", "сорошевским плаћеницима" и "јуришницима" који имају намеру да изазову тотални хаос међу грађанима Републике Србије, да је тужилца по занимању политиколог, млада личност у успону каријере, углед који је тужилца уживала као борац за очување и унапређење људских права и демократије, да су је људи препознавали на улици као представника „Иницијативе младих за људска права“ да се због објављених информација осећала угрожено, уплашено, означено и дискриминисано, те чињеницу да су спорне информације објављене у дневним новинама са великом читаношћу што за претпоставку има да се широј јавности сугерише неистина којом се вређа достојанство тужилце, па је самим тим појачана и повреда права тужилце. Објављивањем оваквих информација тужени је засигурно допринео повећању тиража својих новина али

истовремено нарушио углед тужилге као грађанина и активисте невладине организације "Иницијатива младих за људска права". **Објављивањем оваквих информација тужени су повредили част и углед тужилге стварајући погрешан утисак јавности о њеној личности, у текстовима и насловима који су објављени даје се негативна конотација о начину њеног деловања приватном и професионалном животу тужилге, доводи се у питање њен морал и професионални углед и даља каријера те се понижава и повређује њено достојанство у приватном и професионалном животу.** Имајући у виду напред наведено, суд је мишљења да су новинар и одговорни уредник дневног листа „Информер“ објављивањем спорних информација, на начин на који је то учињено у конкретном случају, повредили тужилгин углед у професионалном и приватном животу и као грађанина и као активисте за људска права због чега тужилга има право на накнаду нематеријалне штете. Имајући у виду наведено, суд је тужилги досудио накнаду у износу од 100.000,00 динара, сматрајући да досуђени износ треба тужилги да пружи одговарајућу моралну сатисфакцију према значају повређеног добра и тежини повреде, у складу са чланом 200 Закона о облигационим односима, те је усвојио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете и одлучио као у ставу другом изреке пресуде.

Приликом одмеравања досуђеног износа накнаде нематеријалне штете тужилги, суд је имао у виду да је тужилга члан и законски заступник удружења грађања "Иницијатива младих за људска права" које удружење ради остваривања својих циљева и вредности за које се залаже делује јавно кроз организовање трибина, конференција и демонстрација, да су се поводом тема које се тичу циљева ради којих је удружење основано представници удружења оглашавали у јавности те да су и активности овог удружења често медијски пропраћене, па је имајући у виду наведено **тужилга личност позната јавности**, и као таква дужна је поднети да њен рад и понашање буду више изложени критици било јавности било приватних лица, међутим имајући тежину оптужби које су у спорним текстовима изнете о члановима наведеног удружења па и о тужилги, овај суд је стао на становиште да је оправдан износ који је на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа тужилге досуђен тужилги.

На досуђени износ нематеријалне штете, суд је на основу члана 277 Закона о облигационим односима, тужилги досудио законску затезну камату почев од дана пресуђења, јер је висина штете утврђена даном пресуђења.

Имајући у виду наведено, суд је одбио захтев тужилге за тражену законску затезну камату на досуђени износ наканде штете за период почев од 17.02.2017. године као дана подношења тужбе па до 19.09.2018. године као дана пресуђења и донео одлуку као у ставу трећем изреке пресуде.

Како тужени током поступка нису спорили да је друготужени Драган Вучићевић обављао функцију главног и одговорног уредника дневних новина "Информер" у време закључења главне расправе, то је суд обавезао друготуженог као одговорног уредника дневних новина "Информер" да објави ову пресуду сходно члану 120 Закона о јавном информисању и медијима и члану 199 Закона о облигационим односима, којим је између осталог прописано да у случају повреде права личности суд може наредити, на трошак штетника објављивање пресуде, те је донео одлуку као у ставу четвртом изреке пресуде.

Приликом доношења одлуке у овој правној ствари суд је имао у виду и извод са интернет сајта Инцијативе младих за људска права Црне Горе www.yihg.me и извод са интернет сајта невладине организације Бирн www.birnsrbija.rs, достављене од стране тужених, а у којима су објављени подаци о финансирању и донаторима ових организација, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари обзиром да се достављени подаци не односе на удружење грађана "Иницијатива младих за људска права" Србија на које се односи спорни текст нити су тужени доказали да су исти у вези са финансирањем наведеног удружења.

Приликом доношења одлуке у овој правној ствари суд је имао у виду да тужилца није упутила деманти одговорном уреднику дневних новина „Информер“ поводом објављених информација али указује да је наведена чињеница без утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари. Ово стога што у случају да је објављена информација неистинита или недопуштена, тражење или нетражење демантија не искључује право тужилце да захтева накнаду штете, односно право да се тражи накнада штете није условљено претходним тражењем демантија објављене информације.

Суд је ценио и остале наводе парничних странака, као и изведених доказа током поступка, али их није посебно образлагао, налазећи да су исти без утицаја на другачију одлуку суда у овој правној ствари.

Суд је на основу чл.153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, те важеће Таксене тарифе и Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката одлучио да тужени надокнаде тужилци трошкове парничног поступка и то: на име састава тужбе од стране адвоката износ од 6.000,00 динара, на име састава једног образложеног поднеска од 28.03.2017. године, састава жалбе износ од 12.000,00 динара, износ од 6.000,00 динара заступање на четири одржана рочишта и то дана 26.04.2017, 14.07.2017, 07.11.2017. године и 19.09.2018. године у износу од по 7.500,00 динара што укупно чини износ од 54.000,00 динара. Суд је тужилци на досуђени износ трошкова урачунао и трошкове на име судске таксе за на тужбу у износу од 5.900,00 динара, на име таксе на пресуду износ од 5.900,00 динара и на име таксе на жалбу износ од 5.900,00 динара што све укупно чини износ од 71.700,00 динара. На досуђени износ трошкова поступка суд је тужилци досудио и законску затезну

камату почев од наступања услова за извршење па до коначне исплате имајући у виду да трошкови парничног поступка представљају новчану обавезу која доспева када одлука од трошковима поступка постане правоснажна и када протекне рок за њено добровољно испуњење. Другим речима, тужени долазе у доцњу када одлука о трошковима постане извршна па је суд сходно члану 277 и 324 Закона о облигационим односима донео одлуку о трошковима поступка као у ставу четвртом изреке пресуде.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, а преко овог суда у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

СУДИЈА - ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
Тачност
Управил
СУДИЈА
Слободан Керановић

